

W.M.V.

Milieubrief

st-denijs-westrem / afsnee

Lokale nieuwsbrief van W.M.V., Werkgroep voor Milieu en Verkeer, f.v.
Verschijnt minstens tweemaal per jaar - jaargang 11 - december - nr 46

Beste lezer(es) ,

DE NATUUR EEN HANDJE TOESTEKEN

WMV laat de vraag even terzijde of de natuur (vogels, planten, insecten, enz) door de mens mag of moet worden geholpen . Zij heeft het hierna over (de steeds meer populaire) nestkastjes. Die komen al op heel wat plaatsen voor want niet enkel kinderen zijn erin geïnteresseerd . WMV dacht dat het nuttig kon zijn om ervaringen hiermede en wat raad , hierna even te bundelen . Fouten bij het zelf maken en bij de plaatsing komen immers al te vaak voor .

Deze inmenging in de natuurlijke gang van zaken gebeurt best met toch enige kennis van zaken , wil men beoogd resultaat bereiken . De op til zijnde klimaatsverandering en onder andere de urbanisatie helaas van deelgemeenten met vooral en (ook weer helaas) de lopende verdichtingsoperaties van verblijfsgebieden (waarbij veel tuinen en stukjes bos teloorgaan) , het gebruik nog altijd van pesticiden en de verdwijning van een aantal soorten bloemen en struiken, brengen de natuur en het milieu om ons heen kennelijk in de war . Deskundigen stelden immers al frappante gedragwijzigingen vast van planten, insecten, vogels en andere fauna. Mag men dan voorzichtig besluiten dat het toch maar goed is dat men de families van amfibieën, van bijen, van vlinders en vleermuizen, van eek - hoorns, enz. wat helpt in hun dagelijkse doening tussen de mensen ? Zo komen we uit bij nestkastjes.

Het hoofdthema van deze nieuwsbrief spruit ook voort uit het feit dat grote en kleine nestkastjes voor vogels en vleermuizen, en dat bijenhôtels, in opdracht van WMV, thans in de maak zijn (uiteraard zoals het hoort) , die straks hun juiste plaats moeten krijgen in private tuinen (en dit, liefst al in het voorjaar). Belangstellenden kunnen in de komende weken contact opnemen met de werkgroep. WMV kan die kastjes, naarmate ze worden gemaakt , bezorgen aan belangstellenden die ze zelf op een voor de natuur geschikte plaats aanbrengen zoals het hoort , die ze dan ook onderhouden en waarover ze berichten aan de uitlenende WMV .

Er bestaan soorten nestkastjes en nestbakken. Binnen dit korte bestek gaat het evenwel om zij die niet voorkomen in volièrës, wel dus buitenshuis. Het blijkt dat vele bestaande kastjes niet goed zijn gemaakt. Soms heeft men immers te maken met bijzondere inrichtings- en bouwvereisten , zodat je ze best aankoopt bij ervaren lieden . Dat is een eerste voorwaarde willen de kastjes een bevredigende en dienende functie hebben als nest- en broedplaats, of als beschermende (rust)plaats. De verwerkte kastpaneeltjes kunnen namelijk rotten, schimmels kunnen optreden op zowel binnen- als buitenvlakken, scharnieren roesten en vallen uiteen, de afdekking deugt niet, ter bescherming werden ze ooit beschilderd of behandeld met een giftig en ongeschikt product, enz. Ook kunnen de kastjes te laag hangen en vormen dan een doelwit voor hongerige katten en andere boomklimmers. Of nog hangen ze niet stormvast, of is het invlieggat zo groot dat eksters en raven en ook de klauw van een kat en zelfs de eekhoorn het nest kunnen vernietigen en er jongen en eieren wegroven . Kastjes in plastic zijn uit den boze want dat materiaal ademt niet en leidt tot inwendige condensatie en zelfs tot de sterfte van jongen . De toegang van een kastje , van een uilenbak of van een bijenhôtel mag niet gericht zijn op de dominerende wind noch op de kant van de meeste regenreënslag. De beste oriëntatie hier is thans naar het zuidoosten . Voor de meeste vogels , zeker uilen, komen kastjes best terecht midden in een loofrijke omgeving, liefst met een bos of een park in de nabijheid. De aanvliegruimte of -route moet takkenvrij zijn .

Dat invlieggat is een bijzonder punt . Je wenst misschien een nestkastje met een welbepaalde ingang voor een bepaalde soort vogel, doch daar heb je amper vat op . Voor de ene vaak voorkomende vogel wordt een diameter van

dat gat vereist van slechts 32 mm , voor andere soorten moet dat 40 mm of 50 mm zijn . Voor een steenuil is dat minstens 150 mm. Men ervaart dat een invlieggat met diameter 40 mm , voor de meeste vogels van alhier volstaat. Het is dus wat afwachten . Noteer wel dat de specht dat gat , al pikkend, ongewenst kan verruimen, zodat , als dit wordt vastgesteld, de rand van het invlieggat veelal met een licht metaal dient uitgewerkt .

Het is altijd goed om zware multiplexpaneeltjes te gebruiken (18 tot 22 mm dik), om ze vakkundig te verbinden (met inoxvijzen of met vergaringen met houten pennen of deuvels); ook om de kastjes bereikbaar te maken voor de reiniging ervan (tweemaal per jaar, en met zuiver heet water) - wanneer de vogels of vleermuizen zijn uitgevlogen. Het interieur moet worden uitgedroogd wat kan in de wind en de zon met geopende paneeltjes (deels of gans) .

De praktijk leert dat de kastjes in het algemeen best op minstens 4 m hoogte worden bevestigd, aan een stevige gladde paal of aan een flinke boom (en voor huismussen bij overkraagde gevels). Onderschat het gewicht niet van een goed gemaakte nestkast, zeker voor steenuilen . Die uilenkasten of -bakken zijn algauw 1 m lang en hebben een diameter van ca. 35 op 35 cm. Ze worden opgehangen met sterke sintels aan een flinke horizontale tak (bv van een eik), en dit ook op minstens 4 m hoogte . Weet dat vleermuizen zich moeten kunnen ophangen aan geschubde binnenwanden ! In de bodemplaat van alle kastjes komen drainagegaten voor. De bovenplaat of dakplaat (naar achter of naar opzij hellend) overkraagt best een achttal cm en bevindt zich minstens 5cm boven het invlieggat (wat helpt het nest droog te houden). Een eindje zitstok net onder het invlieggat is wenselijk . De grootte van het invlieggat hangt ook af van het soort landschap waar vogels al of niet kunnen worden verwacht . Voor courant voorkomende vogels bevindt zich dat gat op zo'n 20 cm boven de bodem van het kastje . De afmetingen van het kastje hangen uiteraard ervan af of je er een grote of kleine vogel in verwacht. Het concept van het kastje mag uiteenlopend zijn en hoeft niet een regelmatige vorm te hebben . Voor de meeste vogels mag dat op een huisje gelijken , doch voor een steenuil ,die zoals gezegd een lange gekamerde nestbak nodig heeft, dient best gespecialiseerde literatuur geraadpleegd, mocht je zo iets zelf willen maken . Dat geldt, zoals gezegd, ook voor vleermuizen .

Alle kastjes hier bedoeld, zijn van het gesloten type , met andere woorden enkel het invlieggat verleent toegang tot de kastruimte. Open nestkastjes , tzt. met een halfopen frontpaneel , zijn om diverse redenen af te keuren .Ze vormen een doel voor ongewenste indringers zoals eksters, eekhoorns en katten . Zelfs omgeven met een gaas (met openingen van 50 bij 50 mm) tegen die indringers, is zo'n kastje te koud, te klaar en vaak ook te nat . Ze worden best afgewerkt in twee lagen bijenwas (onder andere is de houtkleur dan natuurlijk) of dat kan ook in ecologische vernis, wat steeds wordt beperkt tot de buitenvlakken. Je kan de kastjes laten hangen of ze binnenhalen (in een droge schuur of stalling) in september en ze terughangen midden februari. Dit kan telkens samenvallen met een onderhoudsbeurt . Blijven ze hangen dan beschermen ze vogels en insecten tegen vriesnachten, wind en neerslag. In geval van meerdere kastjes voor diverse vogels neem je een tussenafstand in acht van minstens een viertal meter, doch huismussen hokken graag samen en dan kunnen de kastjes onder een geveloverkraging (bv van een schuur) in reeks worden opgehangen .

Rondvraag : Wil aub aan WMV geschikte locaties en adressen opgeven waar nestkastjes voor vogels, steenuilen, vleermuizen en bijen kunnen worden opgehangen in eerstkomend voorjaar . Alvast wel bedankt voor de tips. Wie geïnteresseerd is in zo'n kastje of uilenbak, geve zich op , liefst via e-mailing (WMV@ telenet.be). De levering hangt af van de voorraad en zoals hoger aangestipt, ook van het ritme van de nu lopende productie .

WMV-WERKING en UITNODIGINGEN

Uitnodigingen : Op **ma. 13 jan .** en **10 maart** vergadert WMV in SDW: om 19u30 kan het publiek vragen stellen en suggesties doen , om 20u start de eigenlijke vergadering voor bestuursleden uit de wijken . Op **woe. 29 jan.,** 20u: Jaarlijkse **Ledenbabbel** in het O.C. te Afsnee. In **maart** zullen helpende handen nodig zijn bij de **paddentrek**. Op **vr. 18 april,** 19u , **Lente-onderhoud** van het Duddegembosje in SDW. Tot slot wordt men uitgenodigd voor het voldoen van het WMV-lidgeld van minstens 10 € (zie hieronder).

v.u. WMV-secr.: Kleine Goedingenstr.30,Afsnee/ WMV-zetel: Lauwstr.73, 9051 SDW / [WMV@ telenet.be](mailto:WMV@telenet.be) / Steun of lidmaatschap kan door storting van minstens 10 € op WMV-bankrekening BE16 0680 9330 9074 (c/o Lauwstraat 73, 9051 SDW) .